

vela. Sukanje valjarja *e* vrši se po zobatih kolesih *nn*, katera dobijo pregib od velicega levega kolesa. Za vprego ima stroj vojnice. Za hlapca je na levi strani prirejen sedež s.

Ta stroj opleve na dan skoraj 4 orale ali pa 2 hektara.

Po dr. P. Kresnik-ovem spisu v „Oesterreich. landw. Wochenblatt“.

Za konjerejce.

C. kr. deželna vlada razglasuje z dopisom od 5. julija t. l. št. 6054 naredbo c. kr. poljedeljskega ministerstva od 19. junija t. l. št. 946 s sledečo vsebino:

Večkrat izraženo željo, da bi c. kr. erar potrebne konje za vojno kupoval neposredno od kmetovalcev, koji izrejajo sposobne konje, so dotične oblasti spoznale kot opravičeno.

Dobro sredstvo, neposredni nakup konj pospeševati, so semnji za mlade, za vojno sposobne konje (Remonten-Märkte), kateri se bodo s časom vpeljali. Da se taki semnji povoljno obnesejo, treba je poprej posebnih priprav.

Zaradi tega je ukrenilo c. kr. ministerstvo za poljedelstvo po dogovoru s c. k. vojnim ministerstvom naredbo, da se bodo kupovali vsako leto o priliki premiranja konj za vojno sposobni mladi konji, „remonte“ imenovani; za nakup remont pooblaščen je poveljnik dotične žebčarske postaje.

Takošen nakup remont vršil se bode uže pri letošnjem premiranju konj potom poveljništva žebčarske postaje po tem-le načinu:

Kupovali se bodo pri imenovanem premiranju navadni konji za ježo kavalerije in artilerije ter vprežni konji za artilerijo; nadalje remonte za remontno postajo v Pibru in konji za ježo po viši ceni, to je, konji za oficirje.

Pri nakupu so merodajne določbe dotičnih vojaških službenih knjig (Pferdewesen des k. k. Heeres. I. Theil.)

V prvi vrsti gledalo se bode na nakup remont za ježo ter se bodo kupovali izjemoma tudi polpetoletni konji.

Remonte za kavalerijo, koje se imajo oddati takoj dotičnim polkom, ravno tako remonte za ježo pri artileriji ne smejo biti manj stare kot 4 leta; vprežni konji za artilerijo pa ne pod 4½, le če so iz kakega kobilarstva smejo biti le 4 leta stari.

Konji, določeni za remontno postajo v Pibru morajo biti vsaj tri leta stari.

Povprečna cena pri nakupu remont leta 1884. bode ta-le:

275 gold. za navadnega konja za ježo podčastnikom artilerije in kavalerije sploh;

325 gold. za konja za ježo oficirjem pri kavaleriji in artileriji;

350 gold. za vprežnega konja za artilerijo;

250 gold. za konja določenega za remontno postajo v Pibru.

O mlečnosti raznih plemen.

Spisal Fr. Povše, vodja kmetijske šole v Gorici.

(Konec.)

Največ molze krava po odstavljenju teleta; 9—10 tednov pred dovršeno brejostjo ali porodom zopet ostavi.

Ako se krava redno dobro krmi, zamore se trditi, da njena mlečnost blizo v sledeči meri raste in odpada:

Krava, ki je 300 dni molzla in je dala v teh 300 dneh 2316 litrov mleka, je sledeče množine v posameznih dobah namolzla:

V prvi dobi (28 dni po porodu po 19 litrov)	530 litr.
v drugi dobi (75 dni potem po pretekli 1. dobi po 12 litrov)	900 „
v tretji dobi (197 dni po 4.5 litrov)	886 „

skupaj 2316 litr.

Tudi od starosti krave odvisna je mlečnost. Vsakateremu živinorejcu je znano, da prvesnice navadno le malo molzejo, po drugem teletu uže boljše, po tretjem uže dobro in po četrtem teletenji navadno stopi krava v polno mlečnost.

Ta mlečna sposobnost traja potem zaporedoma nekoliko let, ko pa je krava 10—12 ali več let stara, ko je torej 8—10 telet storila, potem pa pričinja zopet pešati v mlečnosti, čeravno se nahajajo tudi stare krave, ki v pozni starosti še vedno veliko mleka dajo. Tako smo imeli na kmetiji naše šole pingavsko kravo, staro 13 let, ki je, če tudi bolehna, 3154 litrov mleka v letu namolzla. Dokazano pa je tudi po natančnih statističnih zapiskih, da od 100 čez 12 let starih krav je gotovo 25 na pljučni tuberkulozi bolnih. Taka bolezen sespozna po tem, da krava pogostoma suho pokajljuje. Ker pa je ta bolezen nalezljiva, razvidno je, da uže zaradi nevarnosti ukuženja drugih mlajših krav ni varno prestarjih krav, posebno če to bolezen na njih opazimo, imeti in obdržati v hlevu. Pljučna tuberkuloza krav pa ni le nalezljiva, ampak tudi podeljiva, to je teleta od takih krav storjena nosijo vsa v sebi nagnjenost ali dispozicijo za pljučno tuberkulozo.

Pa tudi mleko takih krav ni prav varno, posebno surovo, nezavreto uživati, ker dokazani so slučajji, da so ljudje po mleku takih tuberkuloznih krav na pljučah zboleli; posebno otročičem, katerim je mleko glavni živež, je zelo nevarno tako mleko.

Tudi ni mleko takih krav tolsto in sladko, pač pa vodeno in polno apnenih solnin. Iz takega mleka se malo smetane nabere in tudi iz take smetane se le revno maslo vmede.

Da bodo tedaj krave res dajale dovolj in dobrega mleka, moramo na vse naštetozirati se in se ve da ne pozabiti na izrek, da krava pri gobcu molze. Zastonj boš, dragi prijatelj, sošteval vsakdanjo molžo ter pričakoval, da sošteješ koncem leta 2000 in več litrov mleka, če tudi si kupil kravo sicer dobrega mlečnega plemena. Postreči ji moraš z dobro krmo in sicer s tako, katera je dobro prebavljiva in sposobna za pospešitev mlečnosti. Kdor se hoče natančno o tem prepričati, potrudi naj se le na našo šolsko kmetijo in pokazal mu bom zapisnike o molžah, v katerih bo razvidel, kako naglo so vse krave popustile dobro molzti, ko so dobivale manj dobrega sena.

Naj tu navajam prav kratko za krmenje molznic krav sposobne rastline in v njih posebnosti kaj prištavim.

Trigonela, tudi grško seno imenovana, pospešuje mlečnost in je tudi za molzne krave jako zdrava. *Trigonela* raste tudi v revnih zemljah ter tudi sušo dobro prenaša.

Esparseta, posebno pa lucerna je za molzne krave velike vrednosti.

Grahoršica je posebno zelena kot zgodnja krma vredna, da jo živinorejci sejejo. Prav tako zeleno pokošena rž, ki je gotovo prva zelena spomladanska piča.

Kumne, tudi kimelj imenovane, naj bi nikjer na senožetih in pašnikih, po katerih se pase molzna ži-